

Uitleg gespreksstarter

Welkom (15 min)

Mooi dat jullie samen aan de slag gaan met sociale veiligheid in jullie team of opleiding. Deze gespreksstarter helpt jullie om:

- gezamenlijke teamwaarden te kiezen
- deze te vertalen naar concrete normen
- eerste acties te bepalen die morgen al zichtbaar zijn
- af te spreken hoe jullie het gesprek hierover ook na vandaag blijven voeren

Benodigheden

- Eén invulcanvas per groepje
- Bij meerdere groepjes: één teamposter
- Post-its en stickers
- Pennen en stiften
- Presentatieslides
- Waardenlijst
- Exit tickets

Spelregels

- Maximaal 6 personen per canvas
- We willen eerst begrijpen voordat we begrepen willen worden
- Het is oké om je niet oké te voelen
- We respecteren elkaars grenzen

Werkwijze Stippen & Bespreken

Bij het kiezen en aanscherpen van waarden en normen gebruik je steeds dezelfde werkwijze:

- Lees alle waarden of normen. Bij onduidelijkheid kun je één verhelderingsvraag stellen, die je helpt om te begrijpen wat er bedoeld wordt. Stel je oordeel uit.
- Iedereen krijgt 2 **verschillende soorten stickers**, van elk drie:
  - Deze wil ik inbrengen als gezamenlijke teamwaarde of norm.
  - Hier heb ik bezwaar tegen.
  - Je plakt je stickers bij jouw gekozen waarde of norm.
- Daarna bekijken en bespreken we samen de uitkomst:
  - Veel "inbrengen" en "geen bezwaar" → nemen we mee.
  - Zowel "inbrengen" als "bezwaar" → kort bespreken, zo nodig aanpassen en opnieuw bekijken.
  - Vooral "bezwaar" → bewaren voor later.

Werkwijze Samen één teamposter maken

(Gebruiken bij meerdere groepjes – na waarden of na normen)

1. Elk groepje hangt hun waarden en/of normen op.
2. Iedereen loopt langs alle posters, daarna korte pitch per groepje.
3. Gebruik de werkwijze **Stippen & Bespreken** om te bepalen wat teambreed wordt gedragen.
4. Wat voldoende draagvlak heeft, komt op de **teamposter**.

Extra tips

- Wanneer nodig, start dan met een **check-in**.
- Is er een **beroepscode** of **gedragscode** in jullie sector of organisatie? Leg deze ernaast en vergelijk de gekozen waarden en normen.
- **Tijdsindicaties** kunnen worden aangepast aan jullie context en wensen.
- Als een werkwijze niet helemaal aansluit bij de behoeften, dan is er ruimte om deze aan te passen.

Stappenplan gespreksstarter

Stap 1 - Mooie momenten (20 min)

Deel in 3-4 minuten jouw moment, waarin jij zelf bijdroeg aan sociale veiligheid. Een moment waar je trots op bent. Uit je verhaal moet duidelijk worden wat er gebeurde, wat jij deed, wat het effect was op de ander(en) en waarom dit moment jou raakte.

Na elk verhaal (Iedereen noteert op een post-it:)

- Welk **gedrag** hoor je?
- Pak de waardenlijst erbij. Welke **waarde(n)** hoor je hierin?

Plak de post-it eerst in je **eigen invulveld**.

Stap 2 – Teamwaarden kiezen (30 min)

- Plak de **post-its met alle waarden** in het midden. Cluster de waarden bij dubbelingen.
- Kies samen **maximaal 3 teamwaarden**.
- Gebruik hiervoor de werkwijze **Stippen & Bespreken**.

Bespreek vervolgens:

- Wat valt op?
- Missen we waarden?
- Is er een waarde met weinig stippen die iemand toch belangrijk vindt?
- Welke waarde(n) vinden we lastig om waar te maken?

Deze waarden vormen het **kompas** voor jullie normen.

Stoppen jullie vandaag na de waarden?

- Vul individueel het exit ticket in, zie stap Afronding.

Zijn jullie met meerdere groepjes?

- Gebruik dan de werkwijze **Samen één teamposter** maken, deze vind je bij de werkwijzen.
- Vul daarna individueel het exit ticket in, zie stap Afronding.

Stap 3 – Van waarden naar concrete normen (45 min)

De gekozen waarden laten zien wat jullie belangrijk vinden. De normen maken zichtbaar hoe dat eruitziet in gedrag.

A. Van waarde naar gedrag (individueel)

Beschrijf 1-2 normen per teamwaarde op een post-it.

Aandachtspunten:

- Beschrijf alleen gedrag.
- Gebruik geen vaktal of moeilijke woorden.
- Ga uit van gedrag dat morgen al zichtbaar gemaakt kan worden in de praktijk.

Plak de post-it eerst in je **eigen invulveld**.

B. Samen scherpstellen (groep)

Wissel de normen met elkaar uit.

- Stel steeds de vraag: Is dit zo duidelijk dat we dit kunnen toepassen?
  - Nee → samen aanpassen
  - Ja → plak in het midden

C. Normen kiezen (groep)

- Kies per waarde 1-2 normen.
- Gebruik hiervoor de werkwijze Stippen & Bespreken.

Bespreek:

- Passen deze normen bij onze waarden?
- Is er een norm met weinig stippen die iemand toch belangrijk vindt?

D. In de praktijk! (groep)

Bespreek met elkaar de volgende vragen:

- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze waarden en normen blijven leven?
- Wat helpt om ons eraan te houden?
- Wat verwachten we van elkaar als iemand tegen deze waarden/normen in handelt?

Bijvoorbeeld:

- Wekelijks overlegmomentje
- Positieve shout out
- Zichtbaar ophangen
- Met elkaar bespreken
- Intervisie

Schrijf dit op een post-it en plak dit bij de gekozen waarden en normen.

Afronding (10 min)

- Wat neem jij mee uit dit gesprek?
- Schrijf dit op het **exit ticket**.
- De begeleider licht toe **hoe het vervolg eruitziet**.

